

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

BÜTÜNLEŐTİRİCİ EğİTİM İÇİN ÖZEL EğİTİM HİZMETLERİNİN KALİTESİNİN ARTIRILMASI HİBE PROGRAMI

Farkındalık Eğitim Kiti

MART 2022

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin maddi desteği ile hazırlanmıŐtır. İçerik tamamıyla İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüŐlerini yansıtılmak zorunda değildir.

Bütünleştirme (Inclusive Education)

- Özel gereksinimli bireylerin, normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte eğitim alma hakkı **yasayla korunan** bir haktır. (5378 sayılı kanunun 16. maddesi)
- **En az kısıtlayıcı ortam**

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Bütünleştirme

Gel, gel, ne olursan ol yine gel, ister kafir, ister mecusî, ister puta tapan ol yine gel, bizim dergahımız, umitsizlik dergahı değildir, yüz kere tövbeni bozmuş olsan da yine gel.

Hz. Mevlana

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Bütünleştirmenin Önündeki Engeller

- Olumsuz öğretmen tutumları
- Uygun personel ve destek hizmetlerin olmayışı
- Genel ve özel eğitimin farklı algılanışı
- Fiziksel çevrenin yetersizliği

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bütünleştirmenin Olumlu Sonuçları

- Özel gereksinimli öğrenciye
 - Akranlarla birlikte yaşama ve arkadaşlık kurma
 - Akranları gözleyerek yeni beceriler öğrenme
 - Yaşam deneyimi

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bütünleştirmenin Olumlu Sonuçları

- Normal gelişim gösteren öğrenciye
- Özel gereksinimli bireyler hakkında **gerçekçi bakış**
- **Farklı bireyleri kabul**
- **Empati yeteneği**
- **Zorluklara rağmen başarılı** bireyleri görme

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bütünleştirmenin Olumlu Sonuçları

- Sınıf ğretmenlerine
- Sınıf ortamını ve ğretim programını sınıftaki öğrencilerin **gereksinimlerine göre düzenleme** becerisi
- Özel eğitim ğretmeni, rehber ğretmen gibi diğer personelle **işbirliği kurma** becerisi

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bütünleştirmenin Olumlu Sonuçları

- Özel gereksinimli çocukların ailelerine
- Normal gelişimi öğrenirler ve toplumdaki daha az soyutlanırlar
- Önemli destek sağlayabilecek normal gelişim gösteren çocukların aileleriyle iletişimleri geliştirirler

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Bütünleştirmenin Olumlu Sonuçları

- Normal gelişim gösteren çocukların ailelerine
- Özel gereksinimli çocukların aileleriyle etkileşime girerek onlara destek sağlayabilirler.
- Çocuklarına bireysel farklılıkları ve onlara saygı duymayı öğretme fırsatı yakalarlar.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Etkili Bütünleştirme Nasıl Yapılabilir?

- Öğretmenlerin bilgilendirilmesi
- Olumlu öğretmen tutumları
- Öğrencilerin bilgilendirilmesi
- Öğrenci ve aileleri

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Etkili Bütünleştirme Nasıl Yapılabilir?

- Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı hazırlama
- Çocuğa uygun, gerçeğçi ve doğru hedefler

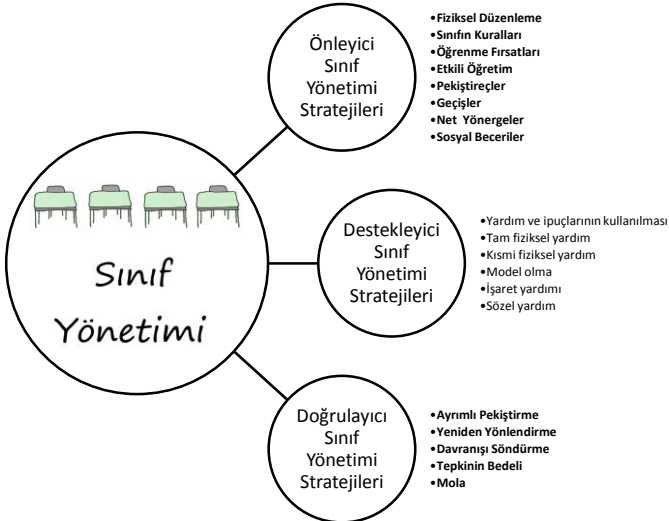
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

BEP

- Performans düzeyi
 - İşlevsel beceriler
 - Öncelikli beceriler
 - Önkoşul beceriler
- Uzun dönemli amaçlar
- Kısa dönemli amaçlar

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Etkili Bütünleştirme Nasıl Yapılabilir

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Önleyici sınıf yönetimi stratejileri

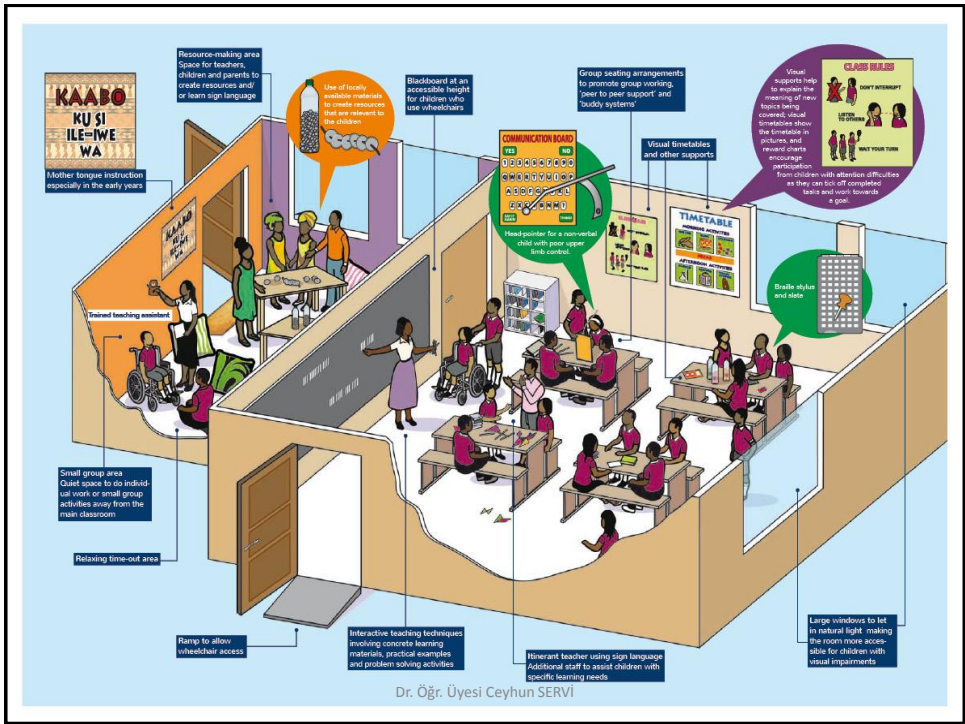
- Fiziksel düzenlemeler
- Sınıf kuralları
- Eşit öğrenme fırsatı
- Etkili öğretim yöntemleri ya da öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi
- Pekiştireçlerin kullanılması
- Geçişlerin düzenlenmesi
- Açık, net ve anlaşılır yönergeler verilmesi
- Sosyal becerilerin öğretilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Fiziksel düzenlemeler

- Ortamın genel fiziksel yapısı
- Araç-gereçlerin düzenlenmesi
- Ulaşılabilirlik
- Yetersizlik alanına göre düzenlenmiş araçlar.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Sınıf kuralları

- **Sürece ilişkin düzenlemeler**
- Genel ilkelerin belirlenmesi,
- Sınıfta uygulanacak kuralların tanımlanması
- Sınıfın işleyişinin belirlenmesidir.

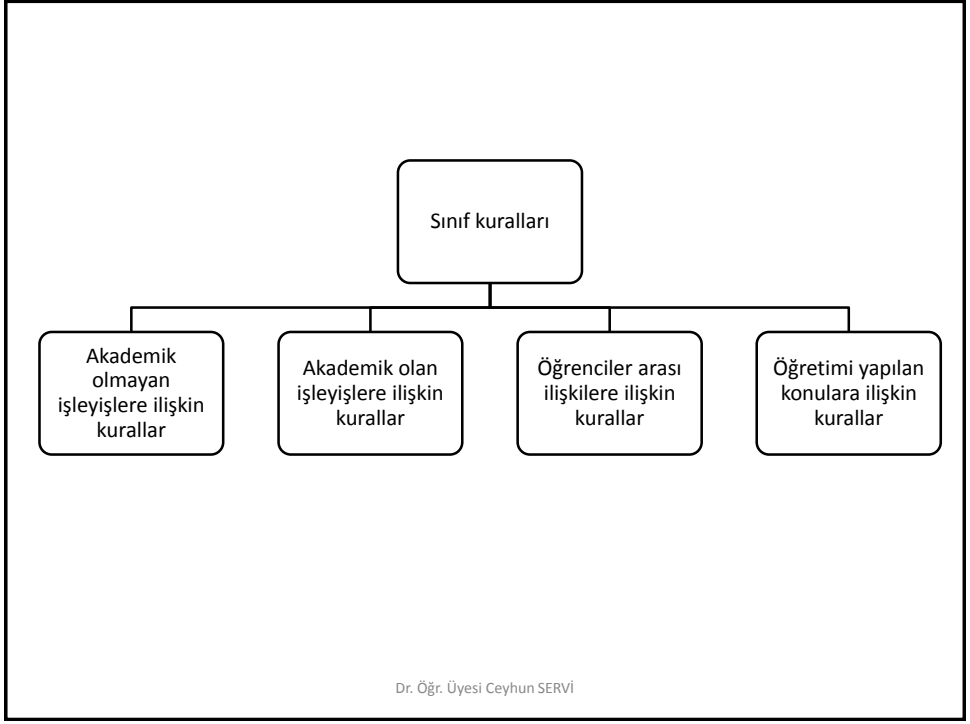
*Özel gereksinimli öğrencilere, sürece ve kurallara ilişkin **ayrıca birebir eğitim** verilmelidir!!!*

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Sınıf kurallarının belirlenmesi

- Sınıf kuralları, çocuklardan **sınıf içerisinde sergilemelerinin beklendiği davranış standartları** olarak tanımlanabilir (Boostrom, 1991).
- Araştırmalar **sınıf kurallarının** belirlenmiş olmasının çocukların sınıf içerisinde sergiledikleri **olumlu ve olumsuz davranışları üzerinde etkili** olduğunu göstermektedir (Salend, 1998).

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

SINIF KURALLARIMIZ

	<p>Okulum zamanında gelirim.</p>		<p>Sınıfta koşturmacalı oyunlar oynamam.</p>
	<p>Ders zili çalınca yerime oturur, öğretmenimi beklerim.</p>		<p>Arkadaşlarımla asla kavga etmem.</p>
	<p>Öğretmenimi dikkatlice dinlerim.</p>		<p>Konuşmak istediğimde önce parmak kaldırırım.</p>
	<p>Görevlerimi zamanında yerine getiririm.</p>		<p>Sınıfımı temiz tutarım. Çöpleri çöp kutusuna atarım.</p>

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVI

Sınıf kurallarının belirlenmesi

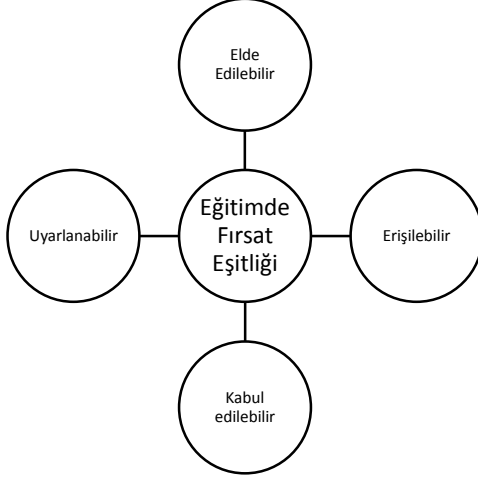
(Evertson, Emmer, Clements ve Worsham, 1994)

- Okul öncesi sınıflarda beş, ilkokullarda yedi kural!
- Çocuklarla birlikte kural belirle!
- Anlaşılıp uygulanabilmesi eğitim ver!
- Prova ettir!
- Sık sık hatırlat!
- Uygun biçimde sergileyen çocukların mutlaka pekiştir!
- Kuralları resime ve as!
- Kurallara uymayan çocuklara resimleri işaret ederek hatırlat!

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

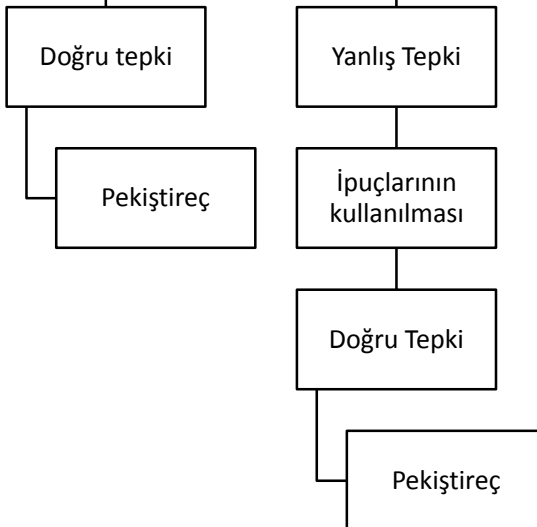

Her Çocuğa Eşit Oranda Öğrenme Fırsatları Sağlanması

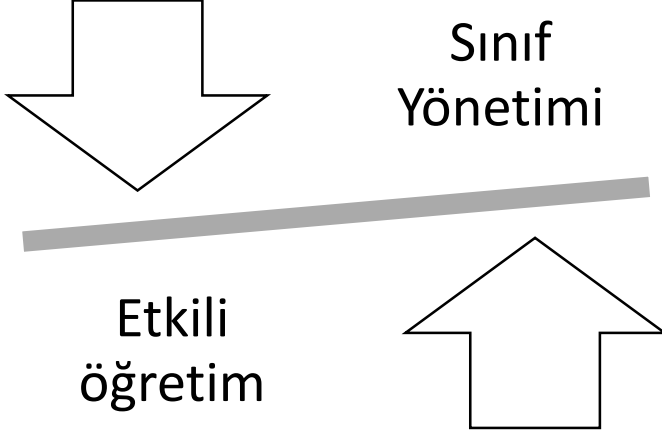
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Öğrenme fırsatının sunulması

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Etkili öğretim yöntemlerinin belirlenmesi ya da öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Hangi yöntemler daha etkili?

- Daha fazla katılmalarını sağlayan
- Derse daha uzun süre odaklanmalarına yardımcı
- Akademik davranışları arttıran
- Etkililiği bilimsel olarak ispatlanmış

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Pekiştirenlerin Doğru Şekilde Sunulması

- Kendiliğinden öğrenme gerçekleşmiyorsa
- Öğrenilmesi istenen bilgi ya da beceriye karşı ilgi göstermiyorlarsa
- Merak etmiyorlarsa
- Böyle bir durumda çocuk için etkili olan bir **pekiştirenin kullanılması** ya da çocuk için çok önemli olduğunu bildiğimiz **övgülerin sunulması** çocuğun öğrenme motivasyonunu arttırdığı için önemlidir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVi

Pekiştirenlerin Doğru Şekilde Sunulması

- Bazı durumlarda uygun olduğunu düşündüğümüz **pekiştirenlerin kullanılmasına rağmen** çocukların öğrenme davranışlarında bir **değişiklik gözlenememekte** ya da **davranış** istendik yönde **değişmiyor** olabilir.
- Bu durumda akla gelmesi gereken iki durum vardır:
 - Seçilen pekiştiren çocuk için olmayabilir.
 - Pekiştiren o bilgi ya da beceri için yeteri kadar güçlü değildir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVi

Geçişlerin Düzenlenmesi

- Bir etkinlikten diğer etkinliğe geçiş
- Bir etkinliğin içerisinde yer alan farklı aşamalara geçiş
- Geçişler sırasında sergilenen problem davranışlar dışlanmaya, istenmemeye sebep olabilir.
- Etkinlikleri bağımsız olarak tamamlayamamalarına neden olabilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Geçişlerin Düzenlenmesi

- Günde 15 – 20 geçiş
 - Bir okul gününün %20si ya da %35'ini geçişlerde harcanıyor
 - Geçişlerde problem davranışlar
 - Dil farklılıkları
 - Farklı İrk
 - Yetersizliğe sahip olma
 - Farklı kültür
- ↑
- ↑ Kargaşa

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Geçişlerin planlanmasında kullanılabilir uygulamalar

Görsel hatırlatıcılar

- ışıkların açıp kapatılması
- saat, kronometre, zamanlayıcı
- geçişi hatırlatan resim, etiket ya da semboller
- etkinlik çizelgeleri
- teknolojik uygulamalar
- Sosyal öyküler
- kuklalar
- video model olma

Sözel hatırlatıcılar

- şarkı,
- parmak oyunu,
- tekerlemeler
- Zil, düdük

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

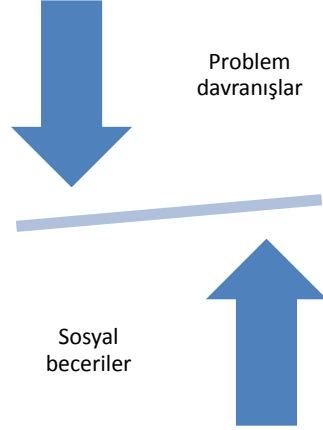
Açık ve Net Yönergeler

- Yönerge almayı **bilmiyor** olabilir. Yani öğretmen bir şey söylediğinde bunu yerine getirmesi gerektiğini bilmiyor olabilir.
- Çocuk yönergeyi **anlamamış** olabilir.
- Yönergede **istenilen eylemi / görevi nasıl yerine getireceğini bilmiyor** olabilir.
- Verilen yönerge çocuğun algılayabileceğinden çok daha **uzun bir yönerge** olabilir.
- Yönergede çocuğun **bilmediği sözcükler** yer alıyor olabilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Sosyal Becerilerin Öğretimi

- İzin isteme
- Ders sırasında söz almak
- Yardım isteme

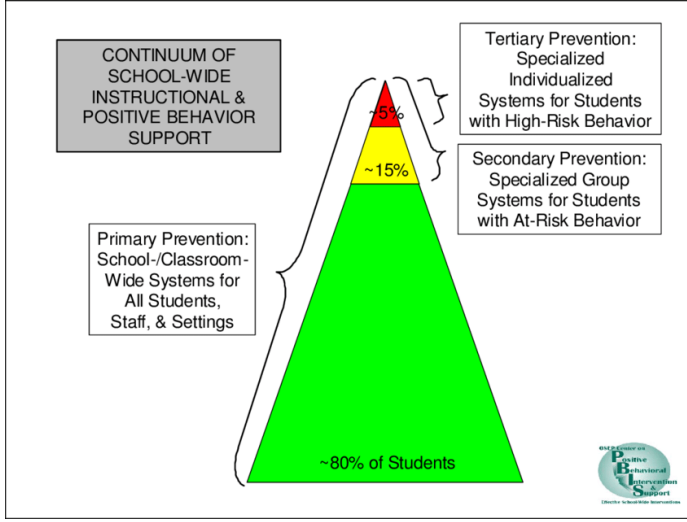
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Etkili Bütünleştirme Nasıl Yapılabilir

- Problem davranışların kontrol edilmesi
- Davranış değiştirme süreci
- Olumlu davranışların artırılması
- Yeni davranışların kazandırılması
- Problem davranışların azaltılması
- Kriz yönetimi

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Problem Davranışlar

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Problem davranışların azaltılması

- Ayrımlı pekiştirme
- Yeniden yönlendirme
- Sönme
- Tepkinin bedeli
- Mola
- Aşırı düzeltme
- Ceza

En hafif

En sert

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Kriz Yönetimi

- Kriz yönetimini planlayınız.
- Kriz anında güvenliği sağlayınız.
- Çatışmayı / Sorunu Çözümleyiniz.
- Alternatif plan uygulayınız.
- Çocuğu kısıtlayınız.
- Çocuğun ailesiyle iletişime geçiniz.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

**DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜRLER**

İletişim: ceyhun.servi@adu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kaynaştırma Ortamlarında Öğretimin Birleştirilmesi

Dr. Reşat Alatlı

İstanbul, 2022

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAMI OTORİTESİ

T.C. MİLLİ EĞTİM BAKANLIĞI

İSTANBUL
MELİK GÖZÜPEKLER
CERRAHPAŞA

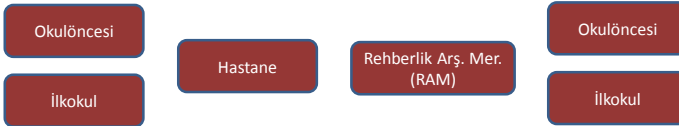
T.C. SAĞLIK VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Özel Gereksinimli Öğrencinin Kaynaştırma Ortamlarına Yerleştirilmesi

1

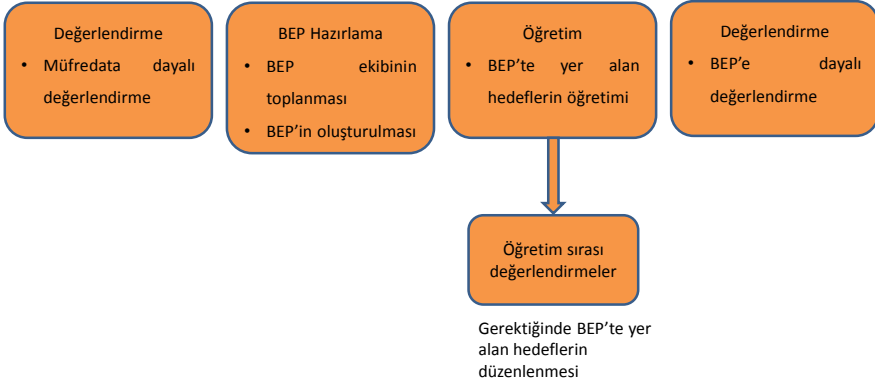
2

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

1

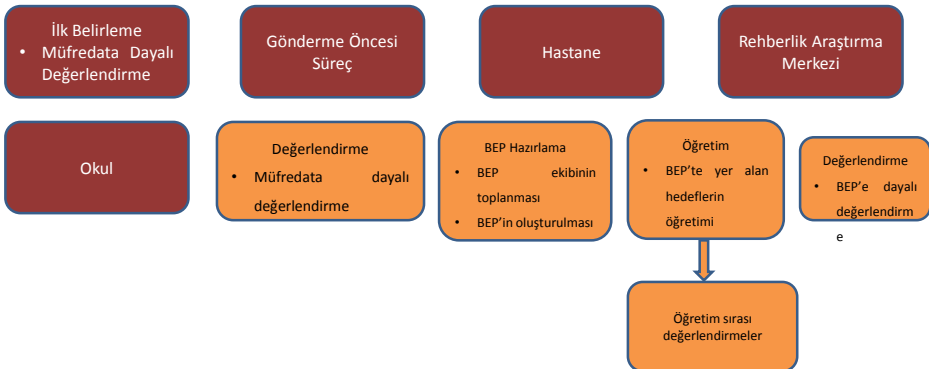
Kaynaştırmada Görev Alan Okul Personelinin Öğretimsel Sorumlulukları

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

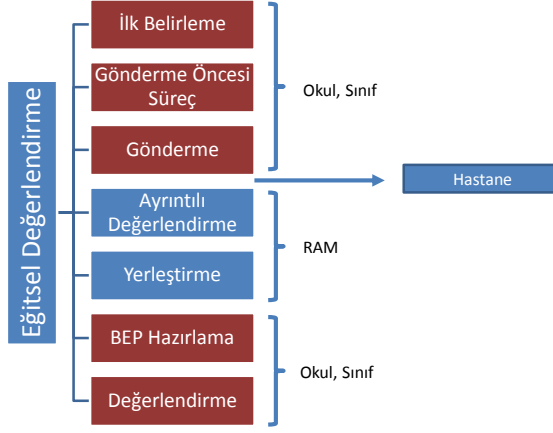
2

Kaynaştırmada Görev Alan Okul Personelinin Öğretimsel Sorumlulukları

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Eğitsel Değerlendirme Basamakları

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

İlk Belirleme

- Sınıf öğretmenleri öncelikle, sınıfında akademik ve sosyal yönden akranlarından farklı gereksinimleri olan, çeşitli uyarlamalara ve desteğe gereksinim duyan öğrencileri belirlemelidirler.

- Öğrencilerin bulunduğu yeri belirleyebilmek için
- öğretmen tarafından hazırlanan kontrol listeleri,
- öğrencilerin sınıf içinde yapmış oldukları çalışmalar (tahtaya yazılanları defterine geçirme, öğretmenin söylediklerini defterine yazma, verilen bir problemi defterine yalnız başına çözme vb.),
- ev ödevleri, çalışma kağıtları ve
- öğretmen gözlemleri öğrencilerin ilk belirlenmesinde sıklıkla kullanılan tekniklerdir

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Gönderme Öncesi Süreç

- Akranlarından daha düşük performans sergileyen öğrencinin performansı hakkında bilgi sahibi olmak
- Gereksiz yere RAM'a yönlendirerek etiketlenin önüne geçmek

- Uyarın eksikliğinden kaynaklı düşük performansların tanınmasının önüne geçmek

Neler

yapılmalı?

- Öğrenci performansına göre yeni bir program hazırlanmalı
- Program uygulanmalı ve öğrenci çıktıları kontrol edilmeli

Bu sürece başlamadan önce aile mutlaka bilgilendirilmeli

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Gönderme Öncesi Süreç

Müdahale Programını Nasıl Hazırlayacağım?

- Müfredattaki yeri belirlenmeli
- Amaçlar küçük parçalara bölünmeli
- Amaçlar kolaydan zora sıralanmalı

Öğretimi nasıl yapacağım?

- Öğretim yöntem ve teknikleri farklılaştırılmalı
 - Grup öğretimleri ya da bireysel olarak bilgiye ulaşmasını amaçlayan yöntemlerden kaçınılabilir.
 - Doğrudan öğretim yöntemiyle sunulan zengin içerik

Müdahale Süresi Ne Olmalı?

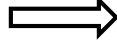

- Ortalama öğrenci o davranışları ne kadar sürede öğrenmekte,
- Öğrenciye ne kadar zaman ayıracağım
- Sınıf mevcudum
- Aileden alınabilecek destek

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Gönderme

- Amaçlar öğrenciyeye uygundu.
- Performansa uygun bir program hazırladım.
- Etkili öğretim-yöntem tekniklerini belirledim.
- Uygun süreyi belirleyip etkili şekilde müdahalemi yaptım.

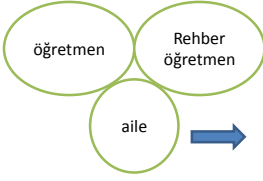

Amaçlanan hedeflere ulaştım.

Göndermeye gerek yok.

Amaçlanan hedeflere beklenen düzeyde ulaşamadım.

Gönderme süreci başlar.

- Ailenin yasal olarak eğitsel değerlendirme süreçlerine katılmama hakkı var.

GÖNDERME ÖNCESİ
SÜREÇ/GÖNDERME
RAPORU

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

BEP Hazırlama

- Okullarda BEP ekibi/BEP Birimi Ekibi tarafından hazırlanır.
- Bu ekip yılda en az bir defa toplanır.
- Ekip üyelerinin yeniden toplanma talep etme hakkı vardır.
- Aile bu ekibin değişmez ve olmazsa olmaz üyesidir. → Ailenin onaylamadığı BEP geçerli değildir.

Sadece sınıf öğretmenin sorumluluğunda değildir.

Sadece rehber öğretmenin sorumluluğunda değildir.

Öğrencinin dersine giren tüm öğretmenlerin kendi alanlarına yönelik hedeflerin yer alması gerekmektedir.

Öğrenciyeye okul dışından destek sunan uzmanlar da davet edilmelidir.

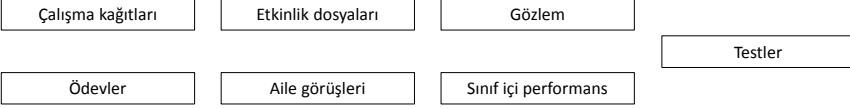
Hazırlanması için aileden talep gelmesi beklenmez

- Aile BEP toplantılarına davet edilmelidir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Değerlendirme

- BEP’te yer alan hedeflere ne düzeyde ulaşıldığını belirlemek amacıyla yapılan değerlendirmedir.

Genel olarak bakıldığında BEP’e yönelik üç değerlendirme yapılmakta:

Öğretim Öncesi

- BEP’in hazırlanmasına yönelik değerlendirme

Öğretim sırası

- BEP’in uygulanması sırasında hedefleri, yöntem-teknikleri ve materyallerin uygunluğu

Öğretim Sonrası

- BEP’te yer alan hedeflerin hangilerine ulaşıldığı

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVI

Etkili öğretim sunabilmek için doğru bir BEP hazırlanması gerekmektedir.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ne göre:

MADDE 20 – (1) Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için takip edecekleri eğitim programı temel alınarak BEP hazırlanması esastır. Bu programda;

- a) Eğitim planında yer alan yıllık amaçlara ve kısa dönemli amaçlara,
 - b) Sunulacak destek eğitim hizmetinin türüne, süresine ve hizmetin kimler tarafından nasıl sağlanacağına,
 - c) Öğretim ve değerlendirmede kullanılacak yöntem ve teknikler ile öğretim materyallerine,
 - ç) Eğitim ortamına ilişkin düzenlemelere,
 - d) Davranış problemlerini önlemeye ya da azaltmaya yönelik tedbirler ile olumlu davranış kazandırmaya yönelik uygulanacak yöntem ve tekniklere,
 - e) Öğrencinin kişisel bilgilerine,
- yer verilir.

BEP’te yer alması gereken elemanlar belirlenirken her öğretmen/uzman kendi alanına ilişkin hedefler belirlemek durumundadır. Bu da BEP’in bir öğretmen tarafından değil öğrencinin akademik yaşantısında bulunan tüm uzmanlar tarafından ortak olarak hazırlanmasını gerektirmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVI

Eğitim Programı

İlkokul

Ortaokul

Lise

Dikkat: Bu programlarda yer alan kazanım ya da amaçların aynısını almak gibi bir zorunluluk yok. Bu kazanımların daha dar ya da geniş çerçevede alınabileceği unutulmamalı.

ÖRNEK: 3. sınıf ilkokul öğrencisi için »Matematik Dersi Öğretim Programı« temelinde 1. sınıf kazanımlarından BEP'e hedef seçilebilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Yıllık ve Kısa Dönemli Amaçlar

Yıllık Amaçlar: Öğrencinin bir öğretim yılı sonunda kazanması beklenen genel beceriler.

Örnek: Ali bir öğretim yılının sonunda toplama yapar.

Kısa Dönemli Amaçlar: Yıllık amaçlara ulaşmak için öğrencinin kazanması gereken amaçlar.

Örnek:

- Ali bir öğretim yılı sonunda 1 bas. + 1 bas. toplama yapar.
- Ali bir öğretim yılı sonunda 2 bas. + 1 bas. eldesiz toplama yapar.

Dikkat: Kısa dönemli amaçlar yıllık amaçların çerçevesini ve sınırlarını belirler.

Çerçeve ve sınırlar belirlenirken öğrenci performansı göz önüne alınmalıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Yıllık ve Kısa Dönemli Amaçlar

ÖLÇÜTLER

- Öğrencinin o kazanımı öğrendiğini kabul etmek için sergilemesi gereken performans
- **ÖRN:**
 - 4 tane 10 soruluk çalışma kağıdı verilecek ve öğrenci ortalama 8/10 performans gösterecek
 - Okuduğu 4 metinde en fazla ortalama 5 yanlış yapacak vb.

KOŞULLAR

- Hangi koşullarda yapması beklenecek
- **ÖRN:**
 - Kendisine çalışma kağıdı verildiğinde
 - Sesli olarak sınıfta okuması istendiğinde
- 25 kelimelik, 50 kelimelik, 100 kelimelik

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Süresi ve hizmetin kimler tarafından sağlanacağı

SÜRE

- Her kısa dönemli amaç için iki aylık, üç aylık zaman aralıkları belirlenmesi gibi durumlar söz konusu değil
- Bir öğretim yılını içeren zaman aralıklarının yazılması daha doğru

HİZMETİ SUNAN
KİŞİLER

- Hangi amaç hangi uzman/öğretmen tarafından çalışılacaksa o kısa dönemli amaçların karşısına yazılmalı

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Yöntem/Teknik ve Materyaller

- Kısa dönemli amaçların yanına hangi kısa dönemli amaç hangi öğretim yöntem tekniğiyle çalışılacaksa yazılmalı
- Öğretimi sırasında kullanılacak materyaller yazılmalı

ÖRNEK BEP

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI

Öğrencinin Adı-Soyadı : Deniz YALIN Sınıfı: 3- B

BEP Hazırlama Tarihi : 20.09.2021

Programın Başlama ve Bitiş Tarihi: 24.09.2021 - 16.06.2022

Program Değerlendirmesi: 3 aylık aralıklarla program değerlendirilmesi yapılarak programda gerekli değişiklikler yapılacaktır.

	<u>Performans Düzeyi</u>			
<u>Uzun Dönemli Amaçlar</u>	<u>Kısa Dönemli Hedefler ve Ölçütler</u>	<u>Yöntem ve Materyal</u>	<u>Başlama-Bitiş Tarihleri</u>	<u>Sorumlu Kişi</u>
T.1.Deniz bir öğretim yılı sonunda okur.	T.1.1. Deniz, ilk ses grubunda yer alan harfleri okur. T.1.2. Deniz, ilk ses grubunda yer alan harflerden oluşan kelimeleri okur. T.1.3. Deniz, ilk ses grubundan oluşan cümle ve metinleri okur.	Doğrudan Öğretim Kitap, kalem, Çalışma kağıdı	24.09.2021- 16.06.2022	Sınıf Öğretmeni
M.1. Deniz Bir öğretim yılı sonunda toplama yapar.	M.1.1 Deniz, sonuç 1-10 arası çıkacak şekilde nesnelere toplama yapar. M.1.2. Deniz, sonuç 1-10 arası çıkacak şekilde resimlerle toplama yapar. M.1.3. Deniz, sonuç 1-10 arası çıkacak şekilde sayılarla toplama yapar.	Doğrudan öğretim Bloklar, toplar vb. çalışma kağıdı	24.09.2021- 16.06.2022	Sınıf Öğretmeni
M.2. Deniz, bir öğretim yılı sonunda ritmik sayar.	M.2.1. Deniz 1'er 1'er 100'e kadar sayar. M.2.2. Deniz, 10'ar 10'ar 100'e kadar ritmik sayar. M.2.3. Deniz 5'er 5'er 50'ye kadar ritmik sayar.	Doğrudan öğretim Abaküs	24.09.2021- 16.06.2022	Sınıf Öğretmeni

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Öğretim Süreci

- Öncelikle hem normal gelişim gösteren öğrencilere hem de kaynaştırma öğrencisine sunulacak öğretim ders özelinde planlanmalıdır.

- Planlamanın birlikte yapılması gerekmektedir. Ders sürecinde kaynaştırma öğrencisine bireysel ya da grup öğretimi sunma fırsatlarının belirlenmesi ve bu fırsatların içeriğinin hazırlanması gerekmektedir.

- Öğretimin hangi aşamasında bireysel olarak destekleyebilirim?

- Normal gelişim gösteren öğrencilere öğretime başlamadan önce ya da ders hazırlıklarını yapmaları istendiğinde özel gereksinimli bireyin yanına giderek kendisinden beklenen görevlerin sunulması, hazırlık ve göreve başlaması için fiziksel desteklerin sunulması
- Ders anlatım esnasında belirli aralıklarla akademik meşguliyetin devam edip etmediğinin gözlenmesi ve gerektiğinde fiziksel temas, göz teması ya da sözel uyarılarla akademik işe dönmesinin desteklenmesi
- Normal gelişim gösteren öğrenciler ders içerisinde görevlendirildiklerinde ya da etkinlik geçişlerinde akademik meşguliyetin desteklenmesi sağlanabilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

BİREYSEL EĞİTİM

DOĞRUDAN ÖĞRETİM

- Konu içeriğini sun ve model ol.
- Rehberli uygulamalar yap. *Fiziksel destek, model olma ve sözel ipucu gibi yardımları kullanmaktan çekinme.*
- Bağımsız olarak ne düzeyde yapabildiğini kayıt et. Bağımsız olarak sergilediği performans uygun yardım türüyle rehberli uygulamalara dön ve etkinliklerin sayısını artırarak devam et.

Akran öğretiminden faydalanılabilir. Sınıf geneli bir akran öğretimi planlanmasa da gönüllü öğrencilerden başlanarak bağımsız çalışması desteklenmelidir.

Bağımsızlığa ulaşmak zaman alabilir. Sıklık artırılabilir ya da destek materyaller kullanılabilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

GRUP EĞİTİMİ

KÜÇÜK GRUP

Aynı beceri düzeyinde: özellikle aynı beceri düzeyinde bir grup öğrenci varsa ve onlara ayrı bir öğretim sunulması gerektiğinde seçilmesi gereken grup çalışmasıdır.

Farklı beceri düzeyinde: Özellikle düşük performanslı öğrencilerin hem akademik hem de sosyal anlamda kazanım sağlamaları hedeflendiğinde seçilmesi önerilen grup

Akran
Öğretimi

İşbirlikli
Öğrenme

BÜYÜK GRUP

Özel gereksinimli öğrencinin sınıf tarafından kabulünü kolaylaştırmak, öğrencinin kendisini sınıfın bir parçası olarak görmesini sağlamak ve okula/derse/öğretme ne yönelik motivasyonu artırmak adına muhakkak uygulanması tavsiye edilmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler

Öğrencilerin Öğrenme Biçimleri:

- Bireyden bireye farklılık gösterir
- Farklı duyuşal alanlardaki sınırlılık öğrenmeyi güçleştirebilir.
- Her ne kadar özel gereksinimli bireylerin öğrenmeleri duyulardan etkilense de normal gelişim gösteren öğrenciler de etkilenebilir.
- Belirlenmesi ve önlem alınması önemli

İşitsel Algılama Problemleri

- Sesleri ve sözcükleri ayırt etmede güçlük
- Dersler sırasında dikkatini ve ilgisini kaybeder
- Sözel sunumlardan doğru notlar alamaz
- Duyduklarını hatırlamakta güçlük çeker
- Konuşanın yüzüne sürekli bakar ya da konuşmacıya doğru eğilir
- Yabancı seslerden rahatsız olur
- Söylenenleri yapmadan önce tekrar eder

Görsel Algılama Problemleri

- Okurken ya da bakarak yazarken sıklıkla yerini kaybeder
- Resim, kitap ya da asetatla anlatılan görsel malzemeden hoşlanmaz
- Yazılı ödevlerde ya da testlerde çok yavaşır
- Gördüklerini hatırlamada güçlükleri vardır.
- Görmeye dayalı sözcük dağırcığı zayıftır.

DİKKAT BECERİLERİNDE SINIRLILIK!!!

- Öğretimde tutarlı bir sistemin tercih edilmesi önemli.
- Etkinlikleri öğrenme için çaba sarf etmelerinin önüne geçmek gerek

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

ÖDEV

- Özel gereksinimli öğrenciler mutlaka ödevlendirilmelidir.
- Verilen ödevler mutlaka kontrol edilmeli ve yapılmadıysa öğrenci sonuçlarıyla karşılaşmalı ve aile ile mutlaka iletişime geçilmeli
- Ödevlerin içeriği BEP içeriğine uygun şekilde verilmeli.
- Okulda tamamlanamayan çalışmalar eve ödev olarak verilmeli/verilebilir.
- Aile ve okul arasında iletişimi sağlar.
- Ödevlerin yazılı olarak aileye iletilmesi önerilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVI

Bilişsel Yetersizliği Olan Özel Gereksinimli Öğrencilere Yönelik Uyarlamalar

Fiziksel Uyarlamalar

- En kolay ulaşılabilecek yere oturtulmalı
- Dikkatinin kolay dağılmasını önleyecek yerlere oturtulmalı
- Öğretmenin sınıf içerisinde en aktif olduğu noktalara yakın oturtulmalı

Öğretimsel Uyarlamalar

- BEP'inde yer alan amaçlar çalışılmalı
- Öğretimde standart sistemler belirlenmeli
- Olabildiğince fazla duyuya hitap edecek içerik ve materyal kullanılmalı
- Tüm sınıfın önünde var olan performansını sergileyebileceği fırsatlar sunulmalı

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVI

Değerlendirme Uyarlamaları

- BEP'te yer alan amaçlar değerlendirilir.
- Farklı değerlendirme yaklaşımları seçilir (ödevler, çalışma kağıtları, öğrenci dosyası, gözlemler vb.)
- Farklı zamanlarda değerlendirmeler yapılarak tutarlı dav. elde edilir.

Görme, İşitme ve Fiziksel Yetersizliği Olan Özel Gereklinimli Öğrencilere Yönelik Uyarlamalar

GÖRME

- Fiziksel ortamda olabildiğince az değişiklik yapılmalıdır.
- Sınıf ortamı hareket sırasında fiziksel yaralanmaları engelleyecek şekilde düzenli tutulmalıdır.
- Sınıfa giriş ve sınıftan çıkış en kolay olacak şekilde oturma süzeni sağlanmalıdır.
- Olabildiğince fazla sözel sunular yapılmalı.
- Görsel kullanımı sınırlı tutulmalı eğer varsa mutlaka betimlemesi yapılmalıdır.
- Farklı materyal yaklaşımlarıyla desteklenmeli (kabartmalar, Braille vb.)
- Ek süre tanınmalı
- Okuyucu/kodlayıcı/yazıcı desteği
- Farklı değerlendirme yaklaşımları kullanılmalı (sözlü, bilgisayar ortamında sinava girme, Braille vb.)

İŞİTME

- Sınıf içi gürültünün en aza indirilmesi için çaba gösterilmelidir.
- Öğretmen, öğrencinin dudaklarını görebileceği şekilde konumunu belirlemelidir.
- Ne çok yavaş ne çok hızlı; normal konuşma hızı seçilmelidir.
- Görsel kullanıma olabildiğince sık başvurulmalıdır.
- Olabildiğince sade ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır.
- Sınıf içinde yapılan önemli duyurular ya da bilgiler yazılı olarak verilmelidir.
- Sözlü performanslardan kaçınılmalıdır.
- Sınavlarda sorulan sorular aynı soru olacak şekilde daha basit cümlelerle sorulmalıdır.
- Ek süre tanınmalıdır.
- Gerektiğinde tek başına bir gözetmenle sinava girmesi sağlanmalıdır.

FİZİKSEL YET.

- Sınıf içi düzenleme hareketi engellemelidir.
- Tekerlekli sandalye vb. sıraya kolay ulaşılabilir ve bağımsız şekilde sıraya yerleşebilmelidir.
- Fiziksel yetersizliği göz önüne alınarak öğrenme fırsatları sunulmalı.
- Derlere katılımı için teşvik edilmeli
- Engelinin türüne göre süre uzatımı verilebilir.
- Engelinin türüne göre sınav formatı değiştirilebilir.
- Değerlendirme ortamı konforlu olmalı

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

TEŞEKKÜRLER

SORULAR?

resatalatli@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Etkileyici (Kapsayıcı) Öğretim Tasarım

Prof. Dr. Tufan ADIGÜZEL

17.03.2022 - Farkındalık Eğitimi

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Öğretimin **etkili** olması ne demektir? Kimin için önceliklidir? Bu öncelikler nelerdir?

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Neden Öğretim Tasarımı?

- Öğretim tasarımında, eğitim problemini çözmek için bireyin performansını geliştirmeye yönelik çalışılır.
 - Örn. Bir şirket için hazırlanan kursun eğitim süresini, işi yerine getirmek için gerekli olan yetenek ve bilgi ile sınırlandırarak 45 günden sadece 9 güne indirebilmek.
- Bir öğretimin tasarımında;
 - Bir konu alanı uzmanı ya da eğitmen, o öğretimin kapsamı gereken içerik perspektifinden yaklaşmaktadır.
 - Öğretim tasarımcısı, işe ilk önce problemi belirleyerek ve sonra bu öğretime dayalı problemi çözmek için ne tür bilgi ve beceri gerektiğini belirleyerek yaklaşır.
- Öğretim tasarım süreci,
 - öğrenen kişinin "**bilmesi gereken**" konular üzerinde yoğunlaşır ve "**bilinmesi güzel olan**" konulardan yani gereksiz içerikten kaçınır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Neden Öğretim Tasarımı?

- Eğitimin verimli, etkili ve amacına uygun olması önemlidir.
 - Sadece eğitim programlarını üretmek için yapılan masrafları değil aynı zamanda katılımcıların işlerinden uzak kaldıkları zamanı da hesaplayarak eğitim masraflarını belirlemeliyiz.
- **Bu nedenle, öğretim tasarımcısının amacı, performansı en etkili ve verimli bir şekilde geliştirecek bir öğretim tasarlamak ve üretmektir.**
- Öğretim tasarımcıları, uygun olmayan bir içeriğe sahip olan ve çalışanların saatlerce (hatta haftalarca) işten uzak kalmasına neden olacak bir kurs düzenlemekten kaçınırlar.
- Asıl şaşırtıcı olan bugün hala aynı hataların yapılıyor olduğunu duymamız ve gözlemlememizdir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Çeşitliliğin olduğu bir sınıfta tüm öğrenenlere tek bir yöntemle ulaşılamaz. Hedefleri gerçekleştirmek için **çoklu yollar** gerekir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Öğrenme için Evrensel Tasarım (Universal Design for Learning-UDL)

Evrensel Tasarım sadece bir özel eğitim tekniği değildir; tüm öğrencilerin öğrenimini geliştirmeye yönelik bir tekniktir.

Amaç:

- Öğretimin, tüm öğrencilerin güçlü yanlarından faydalanılacak ve **tüm öğrencilerin ihtiyaçlarının** karşılanacağı şekilde hazırlanmasını sağlamak.
- Her öğrenene uygun öğrenme deneyimleri yaratarak **farklılıklara hitap etme** ve öğrenenlerin gelişme gösterme yeteneğini en üst seviyeye çıkarmak.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

UDL'in 3 Temel İlkesi

1. Engagement

- Öğrencileri motive etmenin ve ilgilerini sürdürebilmenin yollarını arayın.
 - Seçim yapmalarına izin verin.
 - Yaşamlarıyla ilgili ödevler verin.

2. Representation

- Bilgiyi farklı şekillerde sunun.
- Sorunun/problemin nasıl çözüleceğini gösterin.
- Uygulamalı/aktif katılım gerektiren aktiviteler yaptırın.

3. Action and expression

- Öğrencilere bilgilerini/becerilerini göstermeleri için farklı fırsatlar sunun.
 - Öğrenme İstasyonları
 - Grup projesi
 - Sunumlar
 - Kinestetik Okuma Aktiviteleri
 - Poster Hazırlama
 - Podcast Oluşturma, vb.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

UDL - Bilgiyi Farklı Şekillerde Sunmak

Öğrenenlere çeşitlilik sunma boyutunda teknoloji fırsatlar yaratır. Ancak, **teknoloji bilinçli ve seçici bir şekilde kullanılmalı ve entegre edilmelidir.**

- Örneğin, yüz yüze bir derste fon kağıdı, renkli kalem ve çeşitli materyaller ile X konusu hakkında poster hazırlamak öğretimsel hedefler için uygunsuz ve öğrenciler etkin öğreniyorsa uygun bir aktivite olabilir.
- Teknoloji bu bağlamda faaliyet için gerekli olan materyallerdir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Tıpkı bir seyahate çıkarken olduğu gibi, bir ders tasarırken de **istediğiniz varış noktasına dair bir vizyona sahip olmak** çok önemlidir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

1.Öğrenme Çıktılarınızı Belirleyin. (1/2)

Öğrencilerin dersin sonunda **ne öğrenmesi, neye değer vermesi ve neyi yapabilmesi** gerektiğine dair net bir tanımlama yapın.

- Öğrenme çıktıları belirlemek, **dersinizin kapsamını ve hedeflerini** tanımlamanıza yardımcı olur.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

1.Öğrenme Çıktılarınızı Belirleyin. (2/2)

Öğrenme çıktıları zaten oluşturulmuşsa, bu çıktıları gözden geçirmek ve revize etmek için aşağıdaki soruları kullanın:

- Öğrenme çıktıları, bir öğrencinin bilgi, beceri ve değerler açısından ne öğreneceğini açıkça tanımlıyor mu?
- Öğrenme çıktıları gözlemlenebilir ve ölçülebilir mi?
- Öğrencilerinizin sonuçlara ulaşmış ulaşmadığını nasıl bileceksiniz?
- Bağlı olduğunuz kurum ve bölümün çıktılarıyla uyumlular mı?
- Meslektaşlarınızdan ve/veya öğrencilerinizden öğrenme sonuçlarınızı okumalarını ve geri bildirimde bulunmalarını isteyin.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

2. Değerlendirme Yöntem ve Araçlarınızı Belirleyin.

İkinci adım, öğrencilerinizin öğrenmelerini değerlendirmektir.

- İyi bir değerlendirme, hem eğitime hem de öğrenciye öğrenme çıktılarına ulaşma konusunda nerede/nasıl olduklarını bildirir.
- Değerlendirme için son (exam, peer assessment vs.) ve formatif (poll, quiz, one minute paper vs.) değerlendirme yöntemlerini kullanabilirsiniz.
- Değerlendirme için rubrik kullanın.
 - Ödevi verirken rubriği de öğrenciler ile paylaşın.
- Dönem boyunca birden fazla değerlendirme türü sunun.
 - Bu durum, öğrenci kaygısını azaltmaya yardımcı olabilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3. Öğretim Stratejilerinizi Belirleyin. (1/3)

Öğrenme çıktılarını ve bunları nasıl değerlendireceğinizi tanımladıktan sonraki adım, kullanacağınız **öğretim stratejilerini** belirlemektir.

- Bu aşamada, ders için **öğretim materyallerini** seçersiniz.
- Bu materyallere **nasıl erişimin sağlanacağına** karar verirsiniz.
- **Öğrenme etkinliklerini** tasarlarsınız.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVi

3. Öğretim Stratejilerinizi Belirleyin. (2/3)

- Öğretim stratejilerinizi öğrenme çıktılarınız ve değerlendirmelerinizle uyumlu hale getirin.
- İlgi ve merak uyandırın.
- Beklentilerinizi net olarak ifade edin.
- Alıştırma ve geri bildirim vermek için fırsatlar oluşturun.
- Etkileşimi artırın.
- Öğrencilere rehberlik edin.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVi

Öğrenme ve biliş üzerine yapılan araştırmalar, yalnızca anlatım yaklaşımından uzaklaşarak, derse **çeşitli etkileşim fırsatlarını** dahil etme konusunda stratejik düşünmeye davet ediyor.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3. Öğretim Stratejilerinizi Belirleyin. (3/3)

- Aktif Öğrenme
- Hibrit ve Online Öğrenme
- Üstbilişsel Stratejiler
- Öğrenme Ortamı Stratejileri

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bu sürece “geriye doğru ders tasarımı” denir.

Çünkü tasarım sürecine öğretmeye başlayacağınız içerikle değil, **hedefle** başlarsınız.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.1 Öğrenen Analizi

Öğrenenlerin etkili öğrenme biçimleri, çalışma modu tercihleri (bireysel, grup, vb.), geri bildirim tercihleri, ilgi alanları, kuvvetli oldukları ve gelişime ihtiyaç duydukları alanlar birbirlerinden **farklıdır**.

- Öğrenenler hakkında bilgi almak için öğrencilere anket, açık uçlu sorular vb. verilebilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Kısa Bir Soru:

Öğrenen analizi için anket, ölçek, vb. araçlarla veri toplamak yeterli midir?

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.1 Öğrenen Analizi Açısından Önemli Noktalar

- Öğrenen analizinde çoklu veri kaynaklarını kullanmak faydalıdır. Öğrenenler kendileri için neyin en etkin olduğunu her zaman bilemeyebilirler ya da doğru ifade edemeyebilirler .
- Örneğin, anket uygulanacaksa, bunun yanında gözlemler, öğretmen ve öğrenci yansımaları, yüksek bilişsel görevlerdeki becerileri (ör. transfer görevleri, analizler, uygulamalar, vs.) incelenmelidir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.2 Biçimlendirici Değerlendirme (Formative Assessment)

Dönem içi yapılan değerlendirme öğretmene bir çok alanda (örneğin, *ders işlenişi, öğrenme ve geri bildirim tercihleri, ilgi alanları, bilişsel zorluklar, derlerde etkin buldukları öğeler, vb.*) alanında değerli bilgiler sağlayabilir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Biçimlendirmeci Değerlendirmedeki en kritik kısım, öğrenciden gelen verinin ileriki dersler için **dikkate alınmasıdır**. Yapılmak için yapılmamalıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.2 Biçimlendirici Değerlendirme Örneği (Çeşitli Sorular):

Bu derste/Derslerde en ilginç bulduğum nokta _____

Bu derste en çok zorlandığım kavram/beceri _____

İlerisi için dikkate alacağım bir bilgi _____

Derslerde keşke daha çok _____ olsa

Derslerde keşke daha az _____ olsa

En çok eğlendiğim kısım _____

Sınıf arkadaşlarımla/ öğretmenimle bağımın kuvvetlendiğini hissettiğim bir an _____

Aldığım en etkin geri bildirim örneği _____

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.2 Biçimlendirici Değerlendirme Örneği (Öğretmen)

The Fourteen Codes for Teacher Time Use Instrument:	
Academic Instruction	Teaching, presenting, and modeling the essential skills and knowledge assessed by your state standards
Non-Academic Instruction	Teaching content that is not directly linked to state standards
Instructional Support	Providing support to students during instructional time (academic or non-academic) with minimal or no direct instruction to student
Preventative Behavior Management	Characterizes a teacher's strategies to teach and maintain appropriate student behavior.
Responsive Behavior Management	What a teacher does in response to students' problem behaviors
Supervision	Time spent monitoring students during non-instructional times
Classroom Assessment	The evaluation of student performance over curriculum
Special Education Assessment	Assessing for placement, progress reporting, or dismissal from special education services.
State Mandated Assessment	Administering state produced tests in all forms, including practice tests
General Education Paperwork	Includes the responsibilities of all teachers for administration, reporting, documenting student performance and communicating school business
Special Education Paperwork	For administration, reporting, and documenting student performance for state and federal reports specific to special education.
Consulting/Collaborating	Time spent communicating with others about students' educational needs
Planning/Preparing	Time spent individually preparing for instruction or planning for instruction
Personal Time	Time spent attending to non work-related issues

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.2 Biçimlendirici Değerlendirme Örneği (Öğretmen)

Record Your Activities Print your sheet

Select Date: Available Dates

Please select your time interval: 7:00 AM - 8:00 AM

Academic Instruction minutes

Non Academic Instruction minutes

Instructional Support minutes

Preventative Behavior Management minutes

Responsive Behavior Management minutes

Special Education Paperwork minutes

General Education Paperwork minutes

Consultation/Collaboration minutes

Plan/Prepare minutes

You indicated this is a "Student and/or Parent" instructional time: Yes No

Teacher Time Use® (TTU) Logged in as: ttu | Logout

WORK | SETUP | RECORD | REPORT

Manage Goals

Code	Definition	Average %	Goal %
Academic Instruction	Time spent directly teaching academic skills as required by state-standards. Can occur in your class or another setting.	20.83	<input type="text"/>
Non-Academic Instruction	Time spent providing instruction in non-academic areas (i.e., areas not required by state standards).	2.78	<input type="text"/>
Instructional Support	Time spent providing support to students, with minimal/no direct teaching, during academic or non-academic instruction.	29.17	<input type="text"/>
Preventative Behavior Management	Time spent teaching social skills and rewarding or acknowledging desirable behavior.	9.72	<input type="text"/>
Responsive Behavior Management	Time spent responding to students' problem behaviors.	19.44	<input type="text"/>
Special Education Paperwork	Special education paperwork is for administration, reporting, and documenting student performance for state and federal reports specific to special education. This code includes recording, scheduling, copying, handling, making, tracking and reading IEP related materials and attending related meetings.	0	<input type="text"/>
General Education Paperwork	General education paperwork includes the responsibilities of all teachers for administration, reporting, documenting student performance and communicating school business.	2.78	<input type="text"/>
Consultation/Collaboration	Consultation/Collaboration is time spent communicating with others about students' educational needs.	0	<input type="text"/>
Plan/Prepare	Plan/Prepare is time spent individually preparing for instruction or planning for instruction.	0	<input type="text"/>

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

3.2 Biçimlendirici Değerlendirme Örneği (Öğretmen)

Electronic Daily Behavior Card System Logged in as: Teacher | Logout

WORK | TASK SETUP | BEHAVIOR SETUP | RECORD | REPORT

Add/Edit/Delete Behaviors

Behavior	Scale	A	B	C	D	F		
On-task: Will follow activity directions within 30 seconds of being asked with no longer than 30 second breaks from the task.	Percentage	On task 90% of class time	On task 70% of class time	On task 50% of class time	On task 20% of class time	On task less than 20% of class time	Est.	Delete
Verbal interactions: Will only talk during lectures only when instructed by the teacher.	Description	Talks only when called upon by a teacher	Talks rarely without being called upon; disrupting only one peer	Talks rarely without being called upon; disrupting a small group of peers	Talks a moderate amount without being called upon; disrupting a small group of peers	Talks frequently without being called upon; disrupting whole class or smaller peer group	Est.	Delete
Physical Interactions: Maintain appropriate physical interactions with peers.	Frequency	No incidents of hitting, biting, or scratching a peer	One incident of hitting, biting, or scratching a peer	Two to three incidents of hitting, biting, or scratching a peer	Four incidents of hitting, biting, or scratching a peer	More than four incidents of hitting, biting, or scratching a peer	Est.	Delete

Circle Time

Behaviors/Goals	Scales	Grade A	Grade B	Grade C	Grade D	Grade F	
On-task: Will follow activity directions within 30 seconds of being asked with no longer than 30 second breaks from the task.	Percentage	On task 90% of class time	On task 70% of class time	On task 50% of class time	On task 20% of class time	On task less than 20% of class time	N/A
Verbal interactions: Will only talk during lectures only when instructed by the teacher.	Description	Talks only when called upon by a teacher	Talks rarely without being called upon; disrupting only one peer	Talks rarely without being called upon; disrupting a small group of peers	Talks a moderate amount without being called upon; disrupting a small group of peers	Talks frequently without being called upon; disrupting whole class or smaller peer group	N/A
Physical Interactions: Maintain appropriate physical interactions with peers.	Frequency	No incidents of hitting, biting, or scratching a peer	One incident of hitting, biting, or scratching a peer	Two to three incidents of hitting, biting, or scratching a peer	Four incidents of hitting, biting, or scratching a peer	More than four incidents of hitting, biting, or scratching a peer	N/A

Electronic Daily Behavior Card System Logged in as: ttu | Logout

WORK | TASK SETUP | BEHAVIOR SETUP | RECORD | REPORT

Add/Edit/Delete Behaviors

Behavior: Physical Interactions: Maintain appropriate physical interactions with peers

Scale: Frequency

A: No incidents of hitting, biting, or scratching a peer

B: One incident of hitting, biting, or scratching a peer

C: Two to three incidents of hitting, biting, or scratching a peer

D: Four incidents of hitting, biting, or scratching a peer

F: More than four incidents of hitting, biting, or scratching a peer

©CBRC is a part of D3i: Data to knowledge and IQ. Measurement Made Meaningful

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Program temelli destek

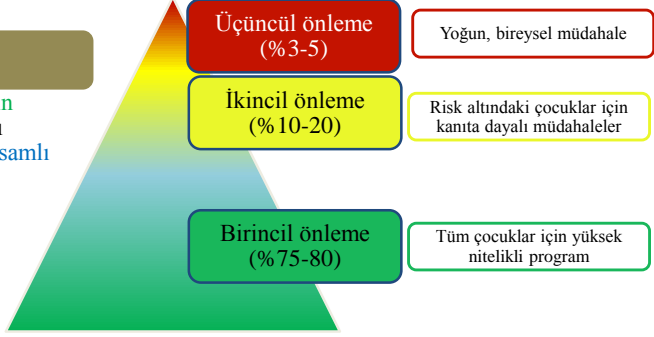
Esnek ve yanıtlayıcı aşamalı destek sistemi

Kapsamlı bir yaklaşımı kullanan programlar, çocuklar üzerinde olumlu etkiler yaratırlar.

Müdahaleye Tepki Modeli (MT)

Tanım

Programların tüm çocukların ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayan çok aşamalı kapsamlı bir modeldir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Kaynaklar

- <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/teaching-cornell-guide/inclusive-course-design>
- <https://courses.fortlewis.edu/courses/21768/pages/inclusive-course-design>
- <https://inclusivepedagogy.uchicago.edu/strategies>
- <https://www.texthelp.com/resources/blog/7-ways-to-introduce-udl-into-your-classroom/>
- <https://udlguidelines.cast.org/>
- Vannest, K. J., Parker, R. I., Adiguzel, T., Smith, S. L., & Soares, D. A. (2009). *Teacher Time Use (TTU)® (Version 1.0) [Web-based application]: User Manual and Training Guide*. College Station, TX: Texas A&M University.
- Vannest, K. J., Burke, M. D., Adiguzel, T., Davis, C., Barrios, L., & Davis, J. (2008). *Electronic-Daily Behavior Report Cards (e-DBRC™): Individual Progress Monitoring. (Version 3.0) [Web-based application]*. College Station, TX: Texas A&M University.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Olumlu Davranış Destekleri

Sorunlu Davranışların Yönetimi ve Önlenmesi

Özel Eğitim Bölümü

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAMI OTORİTESİ

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIğI
İSTANBUL
CERRAHPAŞA

T.C. SAĞLIK VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI

İçindekiler

GİRİŞ

PROGRAM TEMELLİ DESTEK: ESNEK VE
YANITLAYICI AŞAMALI DESTEK SİSTEMİ

- Müdahaleye Tepki
- Okul Temelli Olumlu Davranış Desteği

ERKEN ÇOCUKLUK İÇİN PİRAMİT MODELİ

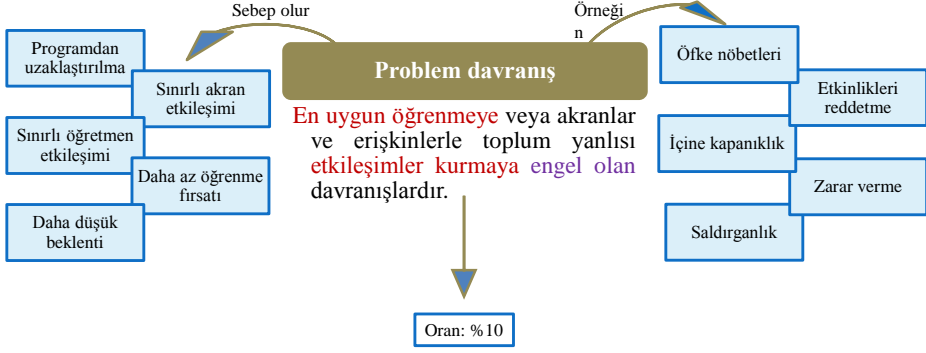
- Piramit Modeli Aşama 1: Evrensel Destek
- Piramit Modeli Aşama 2: Riskli Çocuklar için İkinci Düzey Destekler
- Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği

SONUÇ

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Giriş

Tüm çocukları destekleyen erken çocukluk programlarına gereksinim vardır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Giriş (devam)

Problem davranışları azaltırken olumlu davranışları pekiştiren erken çocukluk programlarına ihtiyaç vardır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

PROGRAM TEMELLİ DESTEK
ESNEK VE YANITLAYICI AŞAMALI DESTEK SİSTEMİ

Müdahaleye Tepki Modeli (MT)
(devam)

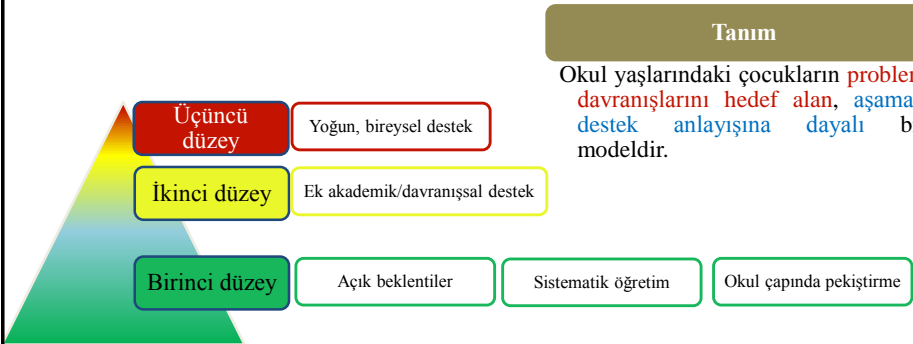

Yüksek nitelikli bir program için uyararı bakımından zengin bir sınıf örneği.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

PROGRAM TEMELLİ DESTEK
ESNEK VE YANITLAYICI AŞAMALI DESTEK SİSTEMİ

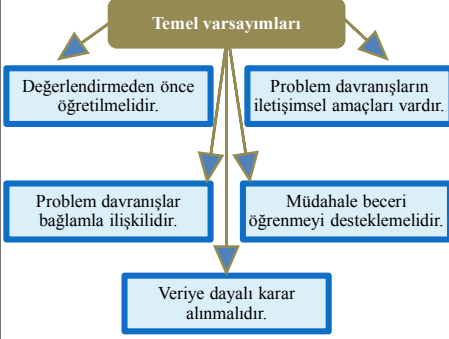
Okul Temelli Olumlu Davranış Desteği

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

PROGRAM TEMELLİ DESTEK
ESNEK VE YANITLAYICI AŞAMALI DESTEK SİSTEMİ

Okul Temelli Olumlu Davranış Desteği
(devam)

Okul temelli olumlu davranış desteği, okul genelinde pekiştirme örneği (Kartal yuvası ödülü).

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli

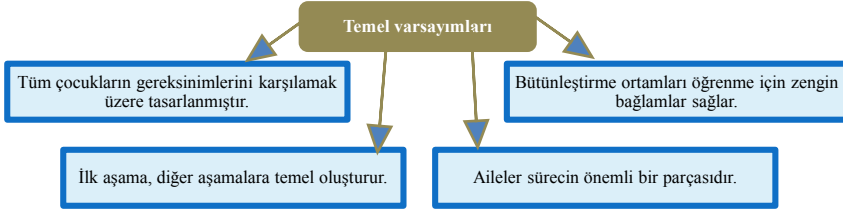
Tanım

Erken çocukluk döneminde tüm küçük çocukların ve ailelerinin ihtiyaçlarını yansıtan üç aşamalı bir modeldir.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Besleyici/yanıtlayıcı çocuk-yetişkin etkileşimi bağlamı örneği.

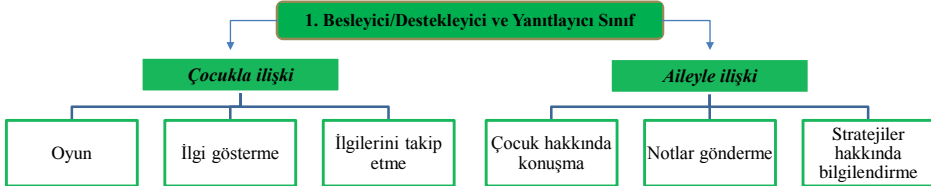
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 1: Evrensel Destek

Tanım

Evrensel destek aşamasında **önleyici bir yaklaşımla problem davranışların azaltılmasını** ve **yeni becerilerin artırılmasını** hedefleyen stratejiler uygulanır. İki temel müdahaleyi içerir.

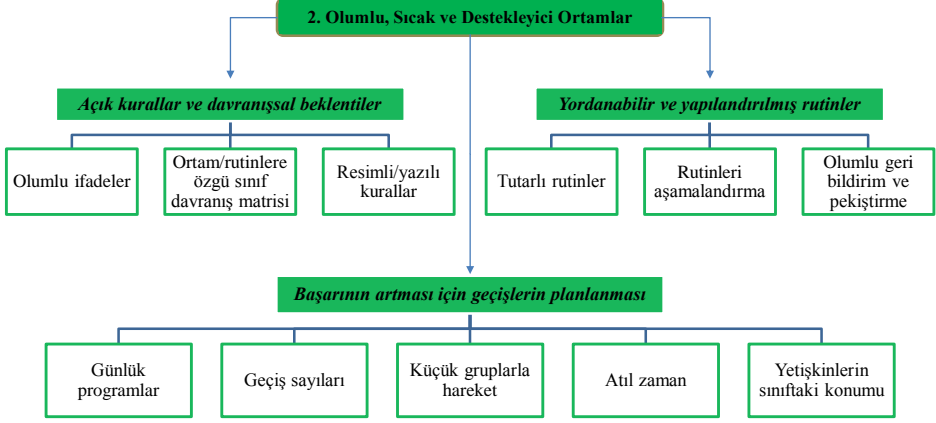
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli

(devam)

Piramit Modeli Aşama 1: Evrensel Destek

(devam)

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli

(devam)

Piramit Modeli Aşama 1: Evrensel Destek

(devam)

Sınıf davranış matrisi

Çember zamanı	Kahvaltı	El yıkama
Elini kaldır	Sadece kendi yemeğini ye	Sıra ol
Kısk sesle konuş	Çöpleri çöpe at	Kağıt havluları çöpe at

Resimli rutinler

Sıraya gir

Ellerini yıka

Yemek ye

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhan SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 2: Riskli Çocuklar için İkinci Düzey Destekler

Tanım

Aşama 2'de daha sık ve yoğun problem davranış sergileyen çocuklara destek sunulur.

Bu aşamada sistematik müdahaleyle problem davranışların azaltılması ve yeni becerilerin artırılması hedeflenir. Sistematik öğretim ve duyguların öğretilmesi olmak üzere iki müdahaleyi içerir.

1. Sistematik Öğretim

İstenen çıktıyı tanımlama

Model olma

İpucu sunma

Pekiştirme

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 2: Riskli Çocuklar için İkinci Düzey Destekler (devam)

2. Çocuklara Duyguları Öğretmek

Kendi duygularını tanımlama

Çocuğun/kendisinin duygularını betimleme

Başkalarının duygularını tanıma

Diğer bir çocuğun/karakterin duygularını betimleme

Öz-düzenleme

Duyguyu anlama

Nedeni belirleme

Çözüm üretme ve sonuca ulaşma

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 2: Riskli Çocuklar için İkinci Düzey Destekler (devam)

Öz-düzenlemeye yardımcı görsel sunumlar

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

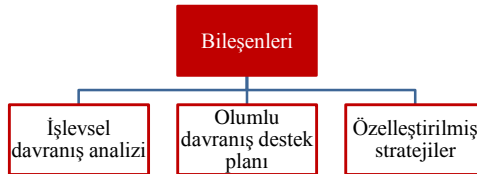
Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği

Tanım

Aşama 3'te bireysel müdahalelere gereksinim duyan çocuklara işlevsel davranış analizi (İDA) verilerine dayanan yoğun ve kapsamlı davranış desteği sunulur.

Bu veriler, istedik davranışları desteklerken problem davranışları önleyen kapsamlı bir destek planı için kullanılır.

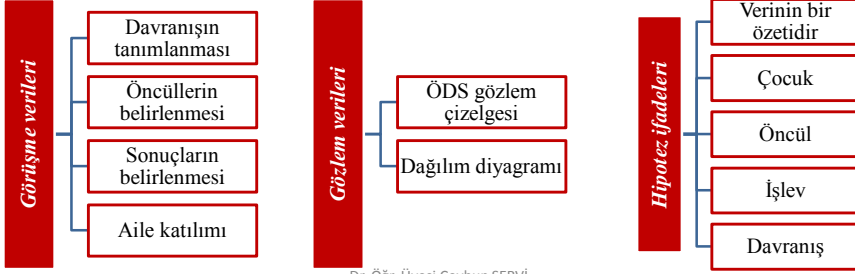
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği (devam)

1. İşlevsel Davranış Analizi (İDA)

Problem davranışların ne zaman ve neden oluştuğuna ilişkin bilgi toplama sürecidir.
Davranış tanımlandıktan sonra gözlemlenerek öncül ve sonuçları belirlenir.

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği (devam)

Öncül-Davranış-Sonuç Gözlem Çizelgesi

Öncül	Davranış	Sonuç
Öğretmen Ali'ye "kağıdı kes" dedi.	Ali makası eline aldı.	Öğretmen "aferin Ali, makası aldın" dedi.
Öğretmen Ali'ye "şimdi bu çizgi üzerinden kes" dedi.	Ali makası ve kağıdı yere attı.	Öğretmen kağıdı ve makası alarak tekrar masaya koydu.

Hipotez İfadesi

Ali, ince motor beceriler gerektiren makasla kesme etkinlikleri sırasında etkinlikten kaçmak amacıyla materyalleri yere atar.

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği (devam)

2. Olumlu Davranış Destek Planları

IDA sürecinde toplanan bilgilerle oluşturulan bireyselleştirilmiş bir planla sunulan müdahaleler yoluyla problem davranışların önlenmesi, becerilerin geliştirilmesi ve alternatif davranışların kazandırılması hedeflenir.

Erken çocukluk için piramit modeli (devam)

Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği (devam)

Olumlu Davranış Destek Planı

Önleyici stratejiler	Beceri geliştirme / Alternatif davranışlar	Sonuç stratejileri
<ol style="list-style-type: none">Sanat ve beceri etkinliklerinde nesnelere tutmayı kolaylaştırın.Az da olsa katılımı sağlayın.Merkez etkinliklerinde resimli yönergeler kullanın.Yetişkin desteği sağlayın.	<ol style="list-style-type: none">Kızgın olduğunda yardım istemeyi öğretin (ör. yardım kartları).Problem çözmesi gereken durumlarda resimli yönergeleri izlemeyi öğretin.Doğrudan ve sistematik yönergelerle alıcı dili geliştirin.	<ol style="list-style-type: none">Yardım istediğinde «özel övgü» sunun.Yardım istediğinde destek verin.Problem davranış sergilediğinde doğrulayıcı geri bildirim verin.

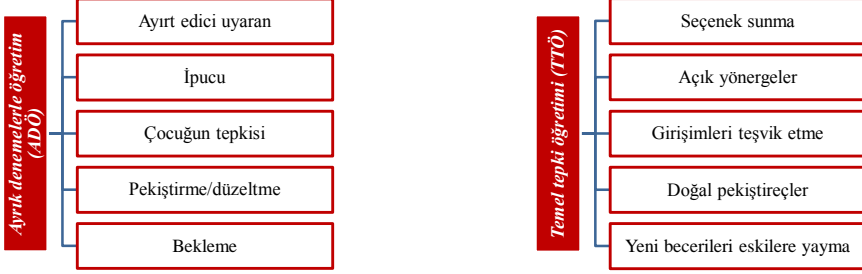
Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

ERKEN ÇOCUKLUK İÇİN PİRAMİT MODELİ (devam)

Piramit Modeli Aşama 3: Yoğun ve Kapsamlı Davranış Desteği (devam)

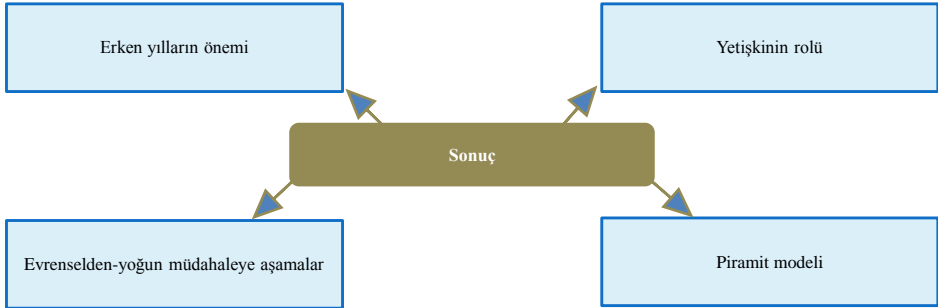
3. Özelleştirilmiş Stratejiler

Gelişimsel yetersizlikleri olan çocuklar için **uygulamalı davranış analizine dayalı stratejiler**, aşama 3 müdahaleleri ile bağlantılı şekilde kullanılır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

sonuç

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVİ

KAYNAKÇA

- Dr. Öğretim Üyesi Ceyhun Servi
- Dr. Reşat Alatlı
- Prof. Dr. Tufan Adıgüzel
- Arş. Gör. Simge Cepadibi Sıbiç

Farkındalık Kiti hazırlanırken yukarıdaki akademisyenlerin notları kullanılmıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun SERVi

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüşlerini yansıtılmak zorunda değildir.

